

**КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Геологічний

факультет

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ ОФОРМЛЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА**

Київ -2014

Навчальне видання

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА**

для студентів геологічного факультету за напрямом підготовки 6.040103 –
«Геологія», спеціалізацією – «Геологія нафти і газу»

Методичні вказівки з підготовки та захисту кваліфікаційної роботи бакалавра для студентів геологічного факультету за напрямом підготовки 6.040103 – «Геологія», спеціалізацією – «Геологія нафти і газу» / В.В. Огар, В.А. Нестеровський. - К.: РВЦ «Київський університет», 2014. - с.

Наведено рекомендації щодо підготовки кваліфікаційних робіт бакалавра з геології за спеціалізацією «Геологія нафти і газу». Описано вимоги до змісту та структури робіт, викладено правила їх оформлення та захисту.

Автори:

Огар Віктор Володимирович, доктор геологічних наук, доцент

Нестеровський Віктор Антонович, доктор геологічних наук, професор

Рецензенти:

Киселевич Л.С., кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент

Шуцько В.В., кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент

Затверджено вченою радою
геологічного факультету
13.05.2014 року
протокол

№9

ЗМІСТ

1. Загальні положення
 2. Збір матеріалів та вибір теми
 3. Підготовка бакалаврської роботи
 4. Структура роботи
 5. Оформлення роботи
 - 5.1. *Текстова частина*
 - 5.2. *Текстові додатки*
 - 5.3. *Основні правила посилань на використані джерела*
 - 5.4. *Оформлення списку використаних джерел.*
 - 5.5. *Оформлення графічних додатків.*
 6. Підготовка до захисту
 7. Захист роботи бакалавра
- Рекомендована література
ДОДАТКИ

1. Загальні положення

Бакалаврська дипломна робота є самостійно виконаним студентом навчально-науковим дослідженням за напрямом підготовки 6.040103 – «Геологія», спеціалізацією «Геологія нафти і газу». Вона завершує перший етап двоступеневої системи навчання в університеті, а її успішний захист є підставою для присвоєння студенту кваліфікації бакалавра геології.

Необхідною передумовою виконання роботи є успішне засвоєння студентом теоретичних знань з нафтогазової геології за нормативними курсами, оволодіння основними методами польових та лабораторних досліджень у процесі проходження навчальних, навчально-виробничих і виробничих практик, практичних і лабораторних завдань, самостійних та курсових робіт.

Дипломна робота бакалавра є навчально-кваліфікаційною. При її виконанні студент повинен продемонструвати свої знання і уміння, отримані у процесі навчання, володіння нафтогазовою термінологією, здатність до кваліфікованого узагальнення різноманітних геологічних і геолого-геофізичних даних, спроможність самостійно та на сучасному рівні вирішувати наукові та науково-практичні завдання, застосовуючи при цьому оптимальну методику досліджень, логічно і грамотно викладати спеціальну інформацію та результати власних наукових досліджень, захищати свої наукові та практичні досягнення перед аудиторією.

2. Збір матеріалів та вибір теми

Бакалаврська робота повинна базуватись на матеріалах, зібраних під час виробничої практики, отриманих під час польових робіт з подальшою їх камеральною обробкою, а також на результатах експериментальних і лабораторних досліджень, якщо вони стосуються конкретних предметів або явищ. Враховуючи те, що значна частина матеріалів отримується у процесі проходження виробничих практик, попередня тема бакалаврської роботи формулюється у завданні на проходження виробничої практики на підприємстві (установі, організації), виходячи зі специфіки діяльності останніх. Тема роботи може також вибиратись студентом самостійно, або рекомендуватись підприємством (установою, організацією), у якому проходила практика студента, але обов'язково має погоджуватись з науковим керівником.

Назва роботи має бути лаконічною, відображати об'єкт, предмет і мету досліджень.

Науковим керівником кваліфікаційної роботи бакалавра призначаються викладачі та співробітники кафедри геології нафти і газу, а **консультантами** (за необхідності) можуть виступати співробітники підприємств, у яких студент проходив практику, а також спеціалісти інших кафедр, наукових та виробничих установ і організацій.

Затвердження тем бакалаврських робіт у їх остаточному формулюванні та призначення наукових керівників, а також наукових консультантів проводиться на засіданні кафедри геології нафти і газу. У процесі підготовки назва роботи може коригуватись або суттєво змінюватись, якщо необхідність цього достатньо обґрунтована студентом та погоджена з науковим керівником. Рішення про зміну назви роботи приймається на засіданні кафедри.

Орієнтовні теми бакалаврських робіт з геології нафти і газу:

- Оцінка перспектив нафтогазоносності ... площі за результатами регіональних геолого-геофізичних досліджень (або дистанційних робіт, геохімічних досліджень, параметричного буріння і т.п.) у межах ... району.
- Прогнозування вуглеводневого потенціалу ... перспективної структури (групи структур, зони).
- Перспективи пошуків покладів вуглеводнів, пов'язаних з неструктурними пастками (або конкретно – русловими тілами, рифогенними товщами, солянокупольними структурами, нетрадиційними колекторами, зонами стратиграфічного і літологічного виклинювань і т.п.) у межах ... площі (родовища)
- Розширення перспектив нафтогазоносності ... родовища за результатами дорозвідки (або сейсмозвідки 3D, глибокого буріння, гідродинамічного моделювання).
- Латеральна мінливість колекторських властивостей ... продуктивного горизонту (товщі, відкладів, утворень) ... родовища.
- Літологія та походження колекторів (колекторів і покришок) ... родовища.
- Палеогеографічні умови формування ... продуктивного горизонту (товщі, відкладів, утворень) у межах ...
- Уточнення кореляції продуктивних горизонтів за результатами комплексних геолого-геофізичних досліджень у межах ...
- Природа органічної речовини та геотермічна історія ... відкладів ... району.
- Оцінка генеруючого потенціалу ... відкладів ... площі (родовища) за результатами ...
- Термобаричні умови і фільтраційно-ємнісні властивості пісковиків (вапняків, колекторів) ... віку ... родовища.
- Геолого-економічна оцінка ... родовища (покладу).
- Оцінка ризиків проведеної пошуково-розвідувальних робіт на ... площі (структурі, зоні).

3. Підготовка бакалаврської роботи

Тривалість роботи над бакалаврською роботою визначається навчальним планом. Після затвердження теми студенту рекомендується скласти **план-графік роботи**, який включає етапи та терміни виконання завдань, погодивши його з призначеним науковим керівником (додаток 1). Обов'язковим етапом досліджень є вивчення та узагальнення опублікованих та фондкових (включаючи картографічні) матеріалів по темі. Саме на цьому етапі формулюються актуальність теми, визначаються об'єкт та предмет досліджень, обґрунтовуються методи, формулюються мета і завдання роботи. Важливим є самостійний критичний аналіз опублікованих по темі роботи матеріалів, формулювання проблеми, шляхів її розв'язання та виділення невирішених наукових завдань. Обов'язковим є ознайомлення з останніми публікаціями, включаючи вивчення зарубіжних джерел. Підкреслимо, що *звернення до літературних джерел має супроводжувати весь подальший процес наукового дослідження*.

Наступний етап має передбачати проведення самостійних експериментальних чи лабораторних (за необхідністю) досліджень за обраною методикою, формування масиву отриманих та наявних у літературі фактичних даних щодо предмету досліджень.

У подальшому із застосуванням сучасних інформаційних технологій виконується обробка та аналіз отриманої інформації. При цьому для обробки та геологічної інтерпретації геолого-геофізичних даних застосовуються найновіші програмні продукти, що наявні на геологічному факультеті чи в інших організаціях, за умови, що їх використання *не входить у протиріччя з положеннями Міжнародного авторського права*. У процесі аналізу отриманих результатів виконується порівняннями з проведеними раніше дослідженнями. Визначаються наукова новизна, формулюються висновки, рекомендації і напрями подальших досліджень.

Наукові дослідження завершуються оформленням роботи: написанням тексту, розміщенням текстових таблиць, графіків, діаграм, рисунків, фотографій, складанням списку використаних джерел, а також текстових та графічних додатків.

У процесі виконання плану роботи обов'язкові періодичні консультації з науковим керівником. Зі свого боку науковий керівник повинен контролювати хід виконання наукових досліджень та за необхідності вносити відповідні корективи.

4. Структура роботи

Наукові дослідження з геології нафти і газу мають специфічні особливості, що залежать від вибраного об'єкту та предмету досліджень, наявності відповідного фактичного матеріалу та застосування певної методики досліджень. Незважаючи на це, для більшості дипломних робіт може рекомендуватися

викладена нижче структура. Кожна дипломна робота включає основну і спеціальну частини, а також вступ, висновки, список використаних джерел, текстові (за необхідності) та графічні додатки.

У **вступі** наводиться коротка характеристика фактичного матеріалу, який покладено в основу роботи, з зазначенням його джерел (при проходженні науково-виробничої чи виробничої практики, зібрані самостійно, надані підприємством, установою, організацією, кафедрою, інші). Якщо матеріали зібрані на конкретному підприємстві (установі, організації), доцільно подати коротку характеристику цього підприємства (установи, організації), рід діяльності, технічне оснащення і т.д. Необхідно також коротко описати ту роботу, яку виконував студент у процесі проходження практики.

У вступі обґрунтовується вибір теми досліджень, визначається її актуальність, мета і завдання досліджень, а також перелік методів досліджень, які застосовані для досягнення мети.

Загальна частина складається на основі вивчення літературних джерел та узагальненні інформації, що стосується району робіт та теми досліджень. В загальній частині рекомендується виділяти такі розділи:

Загальна характеристика району робіт. Наводиться інформація щодо адміністративного положення району, його фізико-географічна характеристика (рельєф, гідрографія, клімат, населення та шляхи сполучення, економіка). Розділ ілюструється оглядовою схемою району робіт.

Геолого-геофізична вивченість. У хронологічному порядку описуються найважливіші види робіт, що виконувались у районі досліджень та їх основні результати, а також результати їх тематичних узагальнень. Особливу увагу рекомендується приділяти історії відкриття нафтогазових родовищ (якщо такі наявні на території). Розділ має завершуватись висновками щодо невирішених питань геологічної будови та подальших напрямів вивчення району.

Геологічна будова описується за загальноприйнятою схемою та включає

Положення району у регіональній структурі.

Стратиграфія.

Магматизм (за наявності його проявів).

Тектоніка.

Гідрогеологія.

Історія геологічного розвитку.

Корисні копалини та нафтогазоносність.

Загальна частина ілюструється рисунками та графічними додатками, обов'язковими серед яких є геологічна чи структурна карта (карти), стратиграфічна колонка, геологічний (структурно-геологічний) розріз.

Спеціальна частина складається на основі результатів самостійних досліджень студента. Вона включає детальну характеристику фактичного матеріалу, обґрунтування та опис методики робіт, результати досліджень та їх обговорення, висновки або висновки та рекомендації. У цій частині обов'язково

наводиться порівняння отриманих наукових результатів з досягненнями попередників. Вона ілюструється власноруч зробленими рисунками, фотографіями, таблицями, графіками, діаграмами, а також (за необхідності) графічними додатками. Їх кількість має бути оптимальною та повинна підтверджувати висновки автора.

Робота завершується розділом **Висновки**, у якому в розгорнутій формі наводяться основні результати виконаних досліджень, вказується можливі напрями їх практичного або теоретичного використання. Формулювання висновків та рекомендацій є обов'язковим елементом роботи. *Висновки мають бути конкретними і стосуватись предмету досліджень. В них не допускається констатація загальновідомих наукових положень, або наукових результатів, отриманих іншими дослідниками.* Рекомендації можуть стосуватись як конкретних перспективних нафтогазоносних об'єктів, так і застосування чи вдосконалення методів їх подальшого детального вивчення.

Як впливає з правил наукової етики, робота має завершуватись подяками, спеціалістам, які сприяли або допомагали у зборі матеріалів чи проведенні досліджень (чітко вказати). При цьому, крім прізвища та ініціалів, наводяться також вчене звання, науковий ступінь, посада та місце роботи спеціаліста, якому висловлюють подяку.

5. Оформлення роботи

5.1. Текстова частина.

Дипломна робота бакалавра пишеться українською мовою. Набір тексту виконується у текстовому редакторі Microsoft Word на листах формату А4, гарнітура Times New Roman, інтервал 1,5, кегль 14. Поля: верхнє, нижнє і ліве – не менше 2 см, праве – не менше 1 см. Абзацний відступ 1 см. За необхідності для окремих сторінок дозволяється застосовувати також формат А3 в альбомному розташуванні. Текстова частина роздруковується на одному боці аркушів паперу. Сторінки нумеруються арабськими цифрами, що розміщуються справа внизу. Першою є **титульна сторінка**, номер на якій не ставиться. Зразок її оформлення наведено в додатку 2.

Обсяг роботи за вказаних параметрів тексту залежить від теми та характеру досліджень і може складати 40-60 сторінок, включаючи рисунки, таблиці та список літератури.

Після титульної сторінки розміщується **реферат**. В ньому наводяться прізвище та ініціали автора, назва роботи, рік її написання. Коротко наводяться основні напрями досліджень, методи розв'язання поставлених завдань та найважливіші результати, а також вказуються *ключові слова* (до 5 слів). Ключові слова не повинні дублювати назву роботи. У кінці реферату вказується загальна кількість сторінок роботи, кількість таблиць, рисунків, додатків. Обсяг реферату - одна сторінка (Додаток 3).

На наступній сторінці розміщується **зміст**, де вказуються назви складових частин роботи та номери номери перших сторінок, на яких розміщуються назви підрозділів. Зразок оформлення змісту наведено в додатку 4. Після змісту за необхідності може розташовуватись **перелік умовних скорочень**. Текст роботи ділиться на частини, розділи, підрозділи, пункти. Частини не нумеруються. Вони пишуться великими літерами шрифтом Bold (**ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА, СПЕЦІАЛЬНА ЧАСТИНА**) та розміщуються посередині без абзацного відступу і крапки в кінці. Розділи нумеруються арабськими цифрами наскрізною нумерацією через весь текст роботи, після номера ставиться крапка. Назва розділу пишеться великими літерами, при цьому **ЗМІСТ, ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ** не нумеруються та розміщуються посередині без абзацного відступу і крапки наприкінці назви. Кожен розділ потрібно починати з нової сторінки, а текстова частина розділу відділяється двома полуторними інтервалами.

Заголовки підрозділів друкуються малими літерами (крім першої великої) та нумеруються двома цифрами, розділеними крапкою, наприклад, 2.2, 4.1 і т.д. Заголовки пунктів друкують малими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу у розрядці. Вони нумеруються трьома арабськими цифрами, розділених крапкою, наприклад, 3.1.2, 2.1.1 і т.д.

Нумерація сторінок повинна бути наскрізною: першою сторінкою є титульний лист (рахується, але на ньому номер сторінки не ставиться), другою - реферат, третьою - зміст і т.д. Номер сторінки ставиться у її правому нижньому куті арабськими цифрами.

Ілюстрації (фотографії, графічні рисунки, схеми) і таблиці необхідно розміщувати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці.

Ілюстрації позначаються загальноприйнятими скороченням і нумеруються послідовно у межах кожного розділу двома арабськими цифрами, розділеними крапкою, наприклад, Рис. 2.3 (третій рисунок другого розділу). Номер ілюстрації і її назву розміщують безпосередньо під ілюстрацією з вирівнюванням посередині без відступу.

Так само нумеруються таблиці (за винятком таблиць, розміщених у текстових додатках). При цьому надпис Таблиця з номером розміщується у правому верхньому куті безпосередньо над її назвою та вирівнюється по правому краю; назва таблиці вирівнюється посередині. При розміщенні таблиці на декількох аркушах, кожний наступний аркуш підписуються у правому верхньому куті, наприклад, Продовж. табл. 2.1.

Формули також нумерують двома арабськими цифрами, розділених крапкою, у межах розділу, але тільки тоді, коли їх кількість перевищує одну. Номери формул пишуть біля правого поля на рівні відповідної формули у круглих дужках, наприклад: (3.1).

Посилання на ілюстрації, формули, таблиці повинні мати вигляд: рис. 1.2; табл. 3.1, формула 2.1. Повторні посилання вказуються так: див. рис. 1.2; див. табл. 3.1; див. формулу 2.1.

5.2. Текстові додатки

Розміщують після розділу ВИСНОВКИ, або ВИСНОВКИ І РЕКОМЕНДАЦІЇ. У текстових додатках розміщують допоміжний матеріал, що безпосередньо відноситься до роботи, але має значний обсяг, що завадить сприйняттю основного текстового матеріалу. Зазвичай, у додатках доцільно розміщувати таблиці, рисунки, схеми, розрізи, розрахунки та інші додаткові матеріали.

У правому верхньому куті кожного додатка розміщується його позначення у вигляді великих літер української абетки, Додаток А тощо. Якщо додаток ділиться на підрозділи, то їх позначають так: Додаток Б.2; Додаток Д.3 і т.д. *Посилання на текстові додатки у тексті обов'язкові.*

5.3. Основні правила посилань на використані джерела

Посилання на використані джерела зазначаються у квадратних дужках у відповідності до списку використаних джерел. Якщо посилання стосується декількох джерел, розміщених у вказаному списку послідовно, то посилання мають вигляд [1-5], якщо ж декілька джерел розміщені не послідовно, тоді їх номери у квадратних дужках розділяються комою, наприклад [1, 5-7]. ***Забороняється розміщувати в роботі запозичений текст без посилання на джерело.*** Якщо ж виникає необхідність у цитуванні тексту з інших джерел, то така цитата має виділятися лапками, при цьому наприкінці цитати у квадратних дужках вказується номер джерела у списку та номер сторінки, наприклад [6, с. 32]. У випадку, коли виникає необхідність у цитуванні лише частини речення, то замість фрагменту, що не наводиться, потрібно ставити три крапки (на початку, всередині та наприкінці речення). ***Так само не дозволяється наводити ілюстрації, таблиці, чи інші матеріали без посилань на джерело.*** Якщо такі матеріали наводяться в роботі, то у квадратних дужках потрібно вказувати номер джерела у бібліографічному списку, та його номер, наприклад [3, рис. 9].

5.4. Оформлення списку використаних джерел.

Список використаних джерел розміщується після висновків. Він складається у відповідності з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання», а також вимогами, провідних фахових видань України. Оскільки правила бібліографічного опису є достатньо складними, нижче наведено приклади такого опису для джерел, необхідність посилань на які виникає найчастіше.

До бібліографічного списку забороняється включати літературні джерела, посилання на які відсутні у текстовій частині роботи.

Книги

Дем'яненко І.І. Проблеми і оптимізація нафтогазопозукових і розвідувальних робіт на об'єктах Дніпровсько-Донецької западини. – Чернігів: ЦНТЕІ, 2004. – 220 с.

Norman J. H. Nontechnical Guide Petroleum Geology, Exploration, and Production. - Tulsa, Oklahoma, 2001. – 575 P.

Статті в журналах

Лукин А.Е. Сланцевый газ и перспективы его добычи в Украине // Геол. журн. – 2010. – №3. – С. 17–32.

Дисертації

Зюзькевич М.П. Зонально-концентраційне розташування вуглеводневих пасток та нафтогазовий потенціал південного сходу Дніпровсько-Донецької западини: дис.. канд.. геол.. наук : 04.00.17 / Зюзькевич Микола Петрович. – Львів, 2003. – 132 с.

Автореферати дисертацій

Маляр В.О. Геологічна модель Кобзівського родовища на основі комплексування даних сейсмозвідки та промислової геофізики : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геол. наук : спец. 04.00.22 «Геофізика». К., 2011. – 21 с.

Звіти

Звіт про результати тематичних робіт по узагальненню геолого-геофізичних матеріалів у південно-східній частині ДДЗ та північних окраїнах Донбасу : роботи тематичної партії 93/98 ДГП «Укргеофізика» за 1998-2002 рр. / відп. вик. : Л. Павловець. – К., 2003. – 256 с. – Інв. № 6842.

Стратиграфічне і літологічне вивчення палеозойських відкладів на території робіт (Селюхівська, Голотовщинська, Прирічна, Скоробогатьківська та інші площі) : звіт „ЧернігівДРГП” / відп. вик. С.В.Онуфришин. – Чернігів, 2001. – 207 с. – Інв. № 3244.

Тези доповідей, матеріали конференцій

Редколіс В.Д., Вергуненко О.П. Перспективи нафтогазоносності нижньовізейсько–турнейського продуктивного комплексу за даними сеймостратиграфічних досліджень в межах північного схилу Срібнянської депресії ДДЗ // Матеріали доп. наук.–прак. конф. «Нафтогазова геофізика – інноваційні технології», 25–29 квіт. 2011 р., Івано–Франківськ. – 186–189 с.

Електронні ресурси:

Коллекторские свойства пород осадочного чехла архипелага Шпицберген [Электронный ресурс] / М.Л. Верба // Нефтегазовая геология. Теория и практика. - 2013. - Т.8. - №1 - Режим доступа к журн.:

http://www.ngtp.ru/rub/4/5_2013.pdf

5.5. Оформлення графічних додатків.

При оформленні графічних додатків та демонстраційної графіки потрібно користуватись затвердженими інструкціями та методичними посібниками щодо складання державних геологічних карт та умовними знаками, що застосовуються для картографічної документації при пошуках, розвідці та експлуатації нафтових і газових родовищ. Графічні додатки повинні органічно вписуватись у структуру роботи та сприяти кращому сприйняттю геолого-геофізичної інформації. Вони виконуються на стандартних аркушах, оконтурених рамкою (по 1 см від краю аркуша) і супроводжуються штампами, де ставляться відповідні підписи (додаток 5). При звичайному розташуванні зображень на аркуші у центральній і правій його частині розміщується геологічна (структурна) карта, у нижній лівій частині (під картою) – геологічний (сейсмогеологічний) розріз, у правій частині – умовні позначення. Штмп розміщується у правому нижньому куті кожного графічного додатку. Всі аркуші демонстраційної графіки мають супроводжуватись назвою, з якої можна зрозуміти зміст того, що на них розміщено, а також масштабом зображень. **При використанні графічних матеріалів, запозичених з інших джерел, обов'язково вказуються ці джерела.** Графічні додатки можуть будуватись вручну або на спеціальних принтерах. Вони нумеруються арабськими цифрами, наприклад «Графічний додаток 2» і т.д. Після захисту роботи демонстраційна графіка додається до текстової частини та зберігаються в архіві кафедри. *Посилання на графічні додатки у текстовій частині обов'язкові.*

6. Підготовка до захисту

Підготовлена до захисту робота підписується автором та науковим керівником на титульному аркуші. Крім того, автор ставить свій підпис у кінці роботи, після списку літератури, вказуючи дату.

Не пізніше, ніж за два тижні до офіційного захисту, який визначається затвердженням графіком роботи ДЕК (державна екзаменаційна комісія), відбувається попередній розгляд роботи на засіданні кафедри. Члени кафедри заслуховують студента, вносять пропозиції щодо вдосконалення роботи та доповіді, визначають рецензента. Після внесення правок, врахування рекомендацій членів кафедри і остаточного оформлення, робота передається для відгуку науковому керівнику, а також (не пізніше, ніж за 5 днів до офіційного захисту) рецензенту. Рецензенти вибираються з числа викладачів, співробітників і аспірантів геологічного факультету або фахівців зі сторонніх установ, підприємств, організацій, якщо їх діяльність стосується теми роботи бакалавра.

Відгук наукового керівника повинен містити інформацію про вибір та актуальність теми, оцінку фактичного матеріалу і застосованих методів досліджень, обґрунтованість результатів, висновків і рекомендацій. Оцінюється діяльність студента у процесі підготовки роботи, вказується на відповідність роботи правилам оформлення. Відгук завершується загальною оцінкою роботи та рекомендацією (при позитивній оцінці) до захисту.

Рецензія базується на всебічному вивченні роботи та включає актуальність обраної теми, у тому числі повноту огляду літературних джерел, обґрунтованість отриманих результатів, висновків і рекомендацій. Оцінюється якість текстової частини та графічних додатків. Особлива увага акцентується на особистому внеску автора, практичному значенні отриманих наукових результатів. Рецензія завершується оцінкою роботи за п'ятибальною системою та може вмішувати рекомендації щодо публікації наукових досягнень автора.

Рецензія підписується рецензентом, підпис якого засвідчується печаткою установи, де працює рецензент.

7. Захист роботи бакалавра

Робота допускається до захисту за належного оформлення, підписів автора, наявності відгуку наукового керівника, рецензії та резолюції завідувача кафедри «До захисту». Робота має подаватись до захисту у твердій обкладинці.

Процедура захисту включає доповідь автора, питання, обговорення та завершується оцінкою роботи. На захисті можуть бути присутніми усі бажаючі.

Тривалість доповіді на засіданні ДЕК не повинна перевищувати 10 хвилин. Доповідь має супроводжуватись демонстраційною графікою, оформленою у відповідності з викладеними вище вимогами. Для доповіді необхідно застосовувати програму Power Point (до 15 слайдів). При демонстрації матеріалів, запозичених з опублікованих або рукописних джерел інших авторів, на слайдах обов'язково вказують прізвище автора (авторів) та рік публікації (чи завершення рукопису – звіту, дисертації і т. ін.). *Доповідь рекомендується закінчувати подяками тим спеціалістам, хто сприяв проведенню наукових досліджень.*

Після закінчення доповіді присутні на захисті ставлять питання, на які студент дає лаконічні відповіді. Після цього робота обговорюється. Виступають науковий керівник та рецензент (при їх відсутності відгук наукового керівника чи рецензента зачитується). У подальшому обговоренні можуть взяти участь присутні на засіданні викладачі, співробітники, аспіранти. Після обговорення студенту (за бажанням) надається заключне слово.

Наприкінці засідання ДЕК проводиться обговорення у закритому режимі і робота оцінюється за 100 бальною системою.

Враховуються такі основні критерії:

1. Актуальність теми, аргументованість висновків, наукове та практичне значення результатів.
2. Стиль, грамотність, відповідність вимогам до змісту та оформлення роботи.
3. Системність і повнота викладу результатів у доповіді.
4. Відповіді на поставлені питання.

При оцінюванні роботи беруть до уваги думку наукового керівника та оцінку роботи рецензентом. Остаточне рішення приймаються простою більшістю,

але за присутності не менше двох третин від кількості членів ДЕК, затверджених відповідним наказом. За умови рівної кількості голосів вирішальне слово має голова ДЕКУ. Рішення оголошується головою ДЕКУ і є остаточним. При незадовільній оцінці робота може бути допущена до захисту наступного року за умови її переробки.

Після захисту кваліфікаційні роботи бакалавра зберігаються в архіві кафедри. Кращі наукові досягнення можуть рекомендуватись ДЕКУ до оприлюднення на наукових конференціях та публікації.

Рекомендована література

Аренс В.Ж. Грани горной науки (об истории, предмете и задачах, об исследовательской работе и ее организации, маркетинге, рекламе и бизнесе в горной науке). – М.: МГИ, 1992 – 249 с.

Етичний кодекс ученого України [Електронний ресурс] // Бюлетень ВАК України. – 2010. – № 2. – Режим доступу до журн.:

http://www.nas.gov.ua/infrastructures/Legaltexts/nas/2009/regulations/OpenDocs/090415_2.pdf

Женченко М. Бібліографічний опис електронних ресурсів: загальні вимоги // Вісник Книжкової палати. – 2011. – №4. – С. 1-4.

Колесников О. В. Основи наукових досліджень. 2-ге вид. випр. та доп. Навч. посіб.– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.

Мороз С.А., Ларченков Е.П. Основы познавательного процесса в современной геологии. – К: Выща шк., 1989.– 352 с.

Рекомендації щодо складання бібліографічного опису в картках для каталогів і картотек (у зв'язку з набуттям чинності ДСТУ ГОСТ 7.1:2006) / уклад. О. Б. Рудич. – К.: Кн. палата України, 2007. – 60 с.

Тимофеев В.А. Каталог условных знаков для составления картографической документации при поисках, разведке и разработке нефтяных и газовых месторождений. – М.: АО «ТВАНТ», 1996. – 194 с.

Хаин В.Е., Рябухин А.Г. История и методология геологических наук. / Учебник, 2-е изд. – М.: Изд-во МГУ, 2004. – 320 с.

«Погоджено»
науковий керівник
«__»_____2014 р.

План-графік
виконання кваліфікаційної роботи бакалавра

1. _____
(прізвище, ім`я та по-батькові студента)
2. _____
(тема роботи)
3. _____
(мета роботи)
4. _____
(предмет досліджень)
5. _____
(об`єкт досліджень)

6. Етапи роботи і терміни її виконання

№ п/п	Назва етапів	Термін виконання
	РОБОТА НАД ЗАГАЛЬНОЮ ЧАСТИНОЮ	
2	Вивчення та узагальнення опублікованих та фондових матеріалів	
3	Складання тексту загальної частини	
	СПЕЦІАЛЬНА ЧАСТИНА	
4	Проведення експериментальних чи лабораторних досліджень	
5	Обробка та аналіз отриманої інформації	
	ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТ РОБОТИ	
6	Оформлення текстової частини	
7	Складання графічних додатків	
8	Рецензування	
9	Передзахист	
10	Захист роботи	

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Геологічний факультет
Кафедра геології нафти і газу

Кваліфікаційна робота бакалавра

**“Оцінка нафтогазоносного потенціалу візейських відкладів
Степової структури (Дніпровсько-Донецька западина)”**

Студент _____ п.і.п.

Науковий керівник _____ проф.

Консультант _____

Робота рекомендована до захисту на засіданні кафедри
протокол № _____ від " ____ " _____ 2014 р.

Завідувач кафедри

проф.

Київ - 2014

Реферат

Прізвище та ініціали студента _____

Назва роботи _____

Спеціальність (шифр і назва) _____

Місто, рік _____

Стор. _____ таблиць _____ рисунків _____ графічних додатків _____

Ключові слова (до 5 слів) _____

Мета роботи: _____

Основний зміст _____

Наукові результати _____

Практичне значення роботи полягає: _____

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ВСТУП

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

РОЗДІЛ	1.	ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИТИКА
	1.1	Рельєф
РОЗДІЛ	2.	ГЕОЛОГО-ГЕОФІЗИЧНА ВИВЧЕНІСТЬ РАЙОНУ
	2.1	Геологічні дослідження

.....

.....

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Додаток 5
Зразок штампа при оформленні графічних
додатків та демонстраційної графіки

Київський національний університет імені Тараса Шевченка		
Геологічний факультет		
Кафедра геології нафти і газу		
Тема:		
Назва графічного додатку:		
Студент:	підпис	
Науковий керівник:	підпис	Графічний додаток 1
		2014р.